

1.6.2010

25

25.5.2010 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO NIEMIKOTISÄÄTIÖN AVUSTUSHAKEMUKSESTA
VUODELLE 2011

Terke 2009-2801

TJA Terveyslautakunta päättäneen esittää vuoden 2011 talousarvioesityksessä Niemikotisäätiölle 4 474 000 euron suuruista toiminta-avustusta vuodelle 2011 seuraavin perustein:

"Niemikotisäätiö hakee terveyslautakunnalta vuoden 2011 toimintaan 4 474 000 euron avustusta.

Vuonna 1984 perustettu Niemikotisäätiö toteuttaa sääntöjensä mukaisesti sosiaalipsykiatrista kuntoutustyötä ja ehkäisevää mielenterveystyötä järjestämällä helsinkiläisille avohoidossa oleville mielenterveyskuntoutujille eriasteisesti tuettua ja ohjattua kuntoutustoimintaa.

Säätiön kuntoutusjärjestelmä muodostuu asumiskuntoutustoiminnasta, päivä- ja työkeskustoiminnasta, sopeutetusta ammatillisesta koulutuksesta ja työhön valmennuksesta sekä mm. tuetusta työharjoittelusta. Lisäksi säätiö tuottaa asiakkaiden tueksi yöpävystystoimintaa. Säätiö järjestää myös ruokapalvelua sekä loma- ja virkistystoimintaa.

Edellä mainittujen toimintojen lisäksi Niemikotisäätiö huolehtii Helsingin kaupungin puolesta sosiaaliviraston järjestämistä vastuulla olevien, mielenterveyspotilaille osoitettujen jälleenvuokrausasuntojen sosiaalisesta isännöinnistä sekä niissä asuvien henkilöiden kuntoutumista ja asumisselviytymistä edistävien tukitoimien järjestämisestä. Vuonna 2009 jälleenvuokrausasuntoja oli yhteensä 956, joissa oli 984 asumispaikkaa.

Vuonna 2009 säätiön varsinaisessa kuntoutustoiminnassa oli yhteensä 539 kuntoutumispaikkaa, joista asumiskuntoutuspaikkoja oli 186. Päiväkeskustoimintapaikkoja oli 55, työkeskustoimintapaikkoja 225, koulutus- ja tuetun työllistämisen paikkoja 33 sekä loma- ja virkistystoimintapaikkoja 40. Säätiö tuotti yhteensä 125 535 kuntoutuspäivää. Kaupungin avustuksella katettavan toiminnan alijäämä vuonna 2009 oli 35,3 euroa kuntoutuspäivää kohden. Kokonaiskulut kuntoutuspäivää kohden olivat 47,7 euroa.

1.6.2010

Niemikotisäätiö sai vuoden 2010 toimintaansa terveyslautakunnan avustusta 4 474 000 euroa. Niemikotisäätiön hakemuksen mukaan avustuksen tarve vuodelle 2011 on samansuuruinen kuin vuodelle 2010.

Säätiö on saanut vuosittain Raha-automaattiyhdistyksen avustusta toimintojensa kehittämiseen ja uusien toimintojen käynnistämiseen. Vuodelle 2011 Raha-automaattiyhdistyksen avustus säätiölle on ennakkoilmoituksen mukaan 210 000 euroa, mikä on samansuuruinen kuin vuodelle 2010 myönnetty avustus.

Mielenterveyden häiriöistä kärsivien helsinkiläisten hoidon ja kuntoutuksen järjestämisen strategisena tavoitteena on tarjota em. palvelut ensisijaisesti avohoidossa. Niemikotisäätiö tuottaa kustannustehokkaasti sellaisia sosiaalipsykiatrisia kuntoutuspalveluja, jotka Helsingin tulisi muutoin tuottaa omana toimintana. Niemikotisäätiön tuottamat palvelut ovat merkittävä osa mielenterveyskuntoutujien hoito- ja palvelujärjestelmää ja ne täydentävät kaupungin omia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja.

Terveyslautakunta esittää Niemikotisäätiön vuoden 2011 avustukseksi 4 474 000 euroa.

Todettakoon kuitenkin, että terveyskeskus on yhteistyössä oikeuspalvelujen kanssa selvittämässä, onko nykyisenkaltainen avustukseen perustuva rahoitusjärjestely edelleen lainmukainen. On huomattava, että Niemikotisäätiön nykyisin avustuksen tuella tuottamat palvelut ovat olennainen, välttämätön ja hyvin kustannustehokkaasti tuotettu osa mielenterveyskuntoutujien hoitoketjua ja terveyskeskuksen järjestämisvastuulla olevaa toimintaa. Mikäli nykyinen rahoitusjärjestely osoittautuu lainsäädännön vastaiseksi, tarvitaan nyt esitettävää Niemikotisäätiön toiminta-avustusta vastaava rahoitus joka tapauksessa terveyskeskuksen talousarviossa ao. palvelujen hankkimista varten ja siten rahoitus tulee siirtää toiseen talousarviokohtaan. Tällöin terveyskeskus voi hankkia ko. palvelut ostopalveluina joko mahdollisen kilpailutuksen perusteella tai mikäli niin päätetään, in-house-toimijaksi muutettavalta Niemikotisäätiöltä, jolloin kilpailutusta ei tarvittaisi. ”

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

1.6.2010

Asikainen Mirja, suunnittelija, puhelin 310 64840
Lind Jussi, suunnittelupäällikkö, puhelin 310 42246

LIITE

[Valvontakertomus Niemikotisäätiö 2009](#)

Esittelijä Talousarvion laatimisoheiden mukaan valtuuston päätettäviin eli yli 200 000 euron avustushakemuksiin tulee ottaa kantaa jo talousarvioesityksen yhteydessä.

Tämän mahdollistamiseksi terveyslautakunta on päättänyt, että yli 200 000 euron avustusta hakevien järjestöjen tulee jättää avustushakemuksensa huhtikuun loppuun mennessä talousarviokäsittelyyn liittyen ja muiden järjestöjen lokakuun loppuun mennessä (1.11.2010 mennessä vuonna 2010).

Terveyslautakunnalle on 30.4.2010 mennessä toimitettu neljä (4) yli 200 000 euron suuruista avustushakemusta, joista Niemikotisäätiö on yksi.

Avustusten käsittelyn yhteydessä tulee olla selvitys avustettavien järjestöjen toiminnan ja talouden valvonnasta edelliseltä vuodelta.
./. Valvontakertomus Niemikotisäätiön vuoden 2009 avustuksen käytöstä on esityslistan tämän asian liitteenä.

Niemikotisäätiön toiminta käynnistyi vuonna 1984 ja säätiön perustaminen ajoittui ajankohtaan, jolloin hoidon painopistettä alettiin siirtää sairaalatoiminnasta avohoitoon. Helsingin kaupunki piti tuolloin tarkoituksenmukaisena etsiä palvelujen kehittämisessä uutta toimintamallia ja päätyi säätiön perustamiseen. Sääntöjensä mukaan Niemikotisäätiö on voittoa tuottamaton, yleishyödyllinen säätiö.

Säätiön sääntöjen mukaan säätiön tarkoitus on toteuttaa sosiaalipsykiatrista kuntoutustyötä ja ehkäisevää mielenterveystyötä Helsingissä kotipaikan omaaville asiakkaille. Palveluja annetaan siis vain helsinkiläisille.

Päämääränsä saavuttamiseksi säätiö ylläpitää sääntöjensä mukaisesti kuntoutuspalvelukokonaisuutta, joka muodostuu asumistoiminnasta (kuntoutuskodit, tuetut pienasunnot) päivä- ja työkeskustoiminnasta, mukautetusta ammatillisesta koulutuksesta sekä työllistymistä tukevista toimenpiteistä.

1.6.2010

Alun perin Helsingin kaupunki nimesi kaikki säätiön hallituksen jäsenet, mutta Raha- Automaattiyhdistys edellytti sittemmin avustustensa myöntämisen ehdoksi, että hallituksen jäsenistä yli puolet tulee olla muita kuin kaupungin nimeämiä ja kaupunki päätyi muuttamaan säätiön sääntöjä hallituksen kokoonpanon osalta. Tällä hetkellä säätiön hallituksen jäsenet nimeävät Helsingin kaupunki (3 jäsentä) sekä Helsingin Diakonissalaitos, Omaiset mielenterveystyön tukena ry, Suomen Mielenterveysseura ja Y-säätiö, kukin yhden jäsenen.

Säätiöllä on noin 1 600 kuntoutumispaikkaa 25 toimintayksikössä eri puolilla Helsinkiä. Toiminnan pääpaino on asumiskuntoutuksessa ja muita merkittäviä ovat työkeskustoiminta, päiväkeskustoiminta ja koulutus- / valmennustoiminta. Niemikotisäätiö tarjoaa asiakkailleen myös vapaa-ajan ohjattua toimintaa Kesäharjun loma- ja kurssikeskuksessa Vuolenkoskella.

Avustusta saa myöntää vain kuntalain 2 §:n tarkoittamaan eli kunnan toimialaan kuuluvaan toimintaan. Niemikotisäätiö tuottaa kaupungille sen järjestämisvastuuseen kuuluvia palveluja, jotka kaupungin on joko järjestettävä itse tai hankittava muulta tuottajalta. Siten Niemikotisäätiön tuottamat palvelut kuuluvat kaupungin toimialaan ja niitä tuottavan säätiön avustaminen on lain mukaan mahdollista. Niemikotisäätiöllä on Helsingin sosiaali- ja terveystieteissä oma selkeä, terveyskeskuksen, sosiaaliviraston ja Niemikotisäätiön yhteistyössä valmistelemissa Miprossa (mielenterveysprojektissa) määritelty tehtäväalueensa.

Todettakoon vielä, että kaupungin ja Niemikotisäätiön välillä ei ole terveyskeskuksen palveluja koskevaa sopimusta, joka täyttäisi hankintasopimuksen tunnusmerkit eikä avustusten myöntämiseen siis sovelleta hankintalakia.

Alijäämät toimintaloikoittain v.2009

Niemikotisäätiön varsinaisen toiminnan (asuminen, työkeskus- ja päiväkeskustoiminta) alijäämä vuonna 2009 oli -35,60 euroa/kuntoutus-päivää kohden. Tämä on se osuus johon saatiin kaupungin avustusta.

Toiminnoittain tarkasteltuna alijäämä vuonna 2009 oli seuraava:

asuminen: -33,90 euroa
päiväkeskustoiminta: -30,30 euroa
työkeskustoiminta: -27,70 euroa

1.6.2010

loma- ja virkistystoiminta: -31,70 euroa
työllistämiprojekti: -5,50 euroa

Asumistoiminnassa keskiarvo oli edellä mainittu -33,90 euroa/
kuntoutuspäivä; yksiköiden välillä vuorokausihinta vaihteli 6,80 eurosta
(2.linja) – 140 euroon (Skarppi).

Kulurakenne v.2009

Tulot		
Helsingin kaupunki	4 474 000	71,3%
RAY	271 087	4,3%
Asiakasmaksut	1 477 150	23,45%
Ely	76 209	1,21%
Yhteensä	6 298 446	

Kulut		
Henkilöstökulut	3 625 399	60,47%
Toimitilakulut	1 432 545	23,90%
Muut sekalaiset kulut	885 615	14,77%
Poistot	51 333	0,86%
Yhteensä	5 994 892	

Muuta huomioitavaa

Niemikotisäätiön saamasta avustuksesta palautuu osa takaisin kaupungille toimitilavuokrien muodossa. Summa noin 775 000 euroa vuodessa.

Niemikotisäätiö on yleishyödyllisenä yhteisönä saanut RAY avustuksia helsinkiläisten mielenterveyskuntoutujien kuntouttamiseen. Avustusmäärä vuosina 2002 - 2010 on ollut yhteensä 2 507 000 euroa.

Niemikotisäätiö yleishyödyllisenä yhteisönä työllistää siviilipalvelusmiehiä vuosittain 7.

Nykyinen kuntoutusjärjestelmä on kokonaisuus. Työ- ja päiväkeskustoiminta tukevat asumispalveluja ja asiakkaiden siinä selviämistä. Tämän asetelman mahdollinen pilkkominen esim. kilpailuttamalla ei ole kokonaisuuden kannalta järkevää eikä asiakkaiden edun mukaista. Asumispalveluissa monipuolisuus mahdollistaa palvelutarpeen muuttuessa asiakkaiden siirtymisen järjestelmän sisällä. Tällöin vältetään kallis erikoissairaanhoido, kun asiakas tarvitsee tuetumpaa asumista, eikä asiakkaan tarvitse

1.6.2010

---

sairaalahoidon kautta jäädä odottamaan paikkaa sairaalan osastolle. Säätiö on ollut jo vuosia osa kaupungin SAS-palveluohjausjärjestelmää.

Asiakaskyselyt toteutetaan säännöllisesti vuosittain viikolla 50 ja palaute kuntoutujilta on ollut hyvä kaikilla toimintaloikoilla. Tuloksia käytetään apuna säätiön palvelujen kehittämisessä. Vaikuttavuutta pystytään jatkossa arvioimaan paremmin uuden asiakastietojärjestelmän avulla, joka on pilotoitu ja jonka käyttöön on henkilökunnalla käyttökoulutus parhaillaan meneillään.

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarekatu 13
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504